

PIRATPARTIET

Drogpolitiskt program

Överblick - Piratpartiet vill att:

- Personer med problematiskt bruk ska få vård istället för straff
- Marknaden för cannabis regleras så att kriminellas inkomster minskar
- Bruket av droger avkriminaliseras
- Polisens begränsade resurser omprioriteras från ringa narkotikabrott till brott med offer

0. Inledning - En medmänsklig drogpolitik

Idag flödar drogerna fritt på den illegala marknaden, vilket leder till skottlossningar, uppgörelser mellan kriminella och onödiga dödsfall bland såväl brukare som andra medborgare. **Vi vill reglera hanteringen av droger och vända fokus från straff till vård.** Den repressiva drogpolitiken har nått en återvändsgränd.

Dagens repressiva narkotikapolitik är baserad på en evidensfientlig syn på droger och brukare. Piratpartiet vill se en narkotikapolitik där vi hjälper dem som behöver hjälp och reglerar marknaden för cannabis för att minimera dess skadliga effekter på samhället.

Fokus i en piratpartistisk drogpolitik är att hjälpa, minimera lidande, och ge så goda chanser som möjligt till ett rikt och lyckligt liv. **Vi vill därför lägga om politiken från förbud till skademinimering, från straff till vård.** Välfärdssystemet måste ta ansvar för att hjälpa personer med ett problematiskt bruk, istället för att kriminalisera dem och därmed tvinga ned dem djupare ner i både missbruk och den kriminella världen.

1. Vård istället för straff

Hundratals personer dör varje år på grund av en omodern drogpolitik. Andra partier fokuserar på drogerna och att straffa brukare - vi vill istället minska drogernas skadeverkan, sätta människan i fokus och vårda de med missbruksproblematik.

Nollvision för antalet dödsfall

Idag vägleds narkotikapolitiken av en nollvision för drogbruk. Detta är en idealistisk vision utan förankring i verkligheten, och med direkt skadliga konsekvenser. Vi förordar istället en nollvision för antalet narkotikarelaterade dödsfall. Detta innebär att vi får en helt annan ingångsvinkel i drogpolitiken än de etablerade partierna. Om vi kan hindra dödsfall genom t.ex. sprutbytesprogram, då gör vi det. Andra protesterar eftersom de menar att det uppmuntrar till drogbruk, vilket är det man försöker bekämpa.

Avkriminalisering av drogbruk

Vi vill avkriminalisera allt bruk av droger. Detta innebär att den som brukar en drog aldrig kan straffas för sitt bruk, till skillnad från den som producerade eller sålde drogen. Detta är ett sätt att skydda drogbrukare, vilka ofta är väldigt socialt utsatta människor, samtidigt som man konstaterar att drogen i fråga är för farlig för att säljas, även på en reglerad marknad.

Stoppa överdoserna

Idag dör hundratals människor per år av överdoser i Sverige. De allra flesta av dessa fall kan delas in i två kategorier. Den första kategorin av överdoser är de som beror överdosen på felaktigt bruk - antingen kombineras drogen på fel sätt med andra droger eller så tar brukaren en annan drog än den tror. Den andra kategorin är överdoser som kunnat behandlas om brukaren eller människor i dess närhet vågat kontakta vården. Många som idag vet att de behöver vård på grund av drogbruk vill eller vågar trots det inte kontakta vården eftersom de är rädda för eventuella fängelsestraff, närvaro i brottsregister et cetera.

Många av dessa överdoser hade kunnat stoppas eller åtminstone vårdas med en omlagd drogpolitik, där brukarna kan känna förtroende istället för rädsla för det offentliga.

Medicinskt bruk

En närstående fråga är det medicinska bruket av olika droger. Sverige liksom flera andra länder har exempelvis öppnat upp ytterligare för medicinsk cannabis, och det görs allt fler positiva studier på hur idag illegala droger som LSD, psilocybin, MDMA och ketamin kan användas medicinskt mot exempelvis alkoholism, depression och posttraumatiskt stressyndrom. Det bör inte finnas orimligt höga statliga hinder för denna forskning, utan befolkningens mentala och fysiska hälsa ska prioriteras över den stigmatiserande syn som idag finns på dessa droger. Droger som brukas medicinskt ska följa samma regler som alla substanser som brukas medicinskt, utan särbehandling.

Därför vill vi att:

- §1 Nollvisionen om antal drogbrukare avskaffas och ersätts av en nollvision om antal dödsfall relaterade till drogbruk.
- §2 Medicinskt bruk av flera idag stigmatiserade och olagliga droger ska utredas.
- §3 Personligt bruk av narkotika och dopningsmedel avkriminaliseras.
- §4 Villkoren för att få ingå i substitutionsprogram ses över.
- §5 Satsningar görs på brukarum och sprutbytesprogram.

2. En reglerad marknad

En reglerad marknad innebär att försäljning av vissa droger tillåts under vissa förutsättningar. De droger som vi menar bör regleras på detta sätt är i första hand de som vid en neutral och objektiv utvärdering visar sig ha likvärdiga bieffekter som de idag lagliga drogerna. En uppenbar kandidat för sådan reglering är cannabis, som redan visats kunna legaliseras med framgång i olika delar av världen.

En reglerad marknad för drogförsäljning kan se ut på många sätt. Vi förespråkar inte samma modell för alla droger, utan att varje drog bör behandlas utifrån sina förutsättningar. Precis som vi idag har apoteksmodellen med recept, systembolagsmodellen med statligt monopol och tobaksmodellen med licensierad försäljning, förutsätter vi att andra droger behöver modeller som passar för dem.

Kriminella blir av med sina inkomster

Polisen har uppskattat att ungefär hälften av kriminella nätverks inkomster kommer direkt från försäljning av cannabis. Att strypa dessa inkomster är en nyckel till att bekämpa de gäng som tar över delar av våra städer. Med mindre pengar har de sämre förmåga att rekrytera nya

medlemmar och köpa vapen. Att begränsa tillgången till vapen är ett sätt att minska de senaste årens ökande dödliga skjutningar.

Med en reglerad marknad kan inkomsterna som annars hamnat hos kriminella nätverk komma den vita marknaden till del och t.ex. användas för att stärka finansieringen av dagens brukarvård.

Konsumentskydd

Eftersom droger idag säljs på en helt svart marknad finns det ingen konsumentskydd. Detta har flera negativa konsekvenser för både samhället och brukarna.

För det första finns det ingen garanti om att den drog som säljs är vad försäljaren säger att den är. Idag dör många i överdoser för att de tagit en annan drog än de trodde. Detta är dödsfall vi kan hindra genom en reformerad drogpolitik.

För det andra innebär det att köparen inte får ta del av någon bruksanvisning. Vissa droger bör brukas i ensamhet, andra i grupp. Vissa lämpar sig för kombination med alkohol, andra gör det absolut inte. **På en reglerad marknad kan vi lagstifta om plikter för försäljaren**, så att brukare kan vara säkrare.

Utomrättsliga uppgörelser

När dispyter uppstår mellan olika kriminella gäng - t.ex. om vem som har rätt att sälja cannabis i ett visst område - så har de ingen möjlighet att vända sig till domstol för att skipa rättvisa. Istället råder den starkes rätt och den som effektivast kan bruka våld och hot för hämndaktioner eller områdeskontroll är den som vinner. **Detta är bakgrunden till det ökande antalet uppgörelser mellan gäng och medföljande dödsskjutningar i Sverige.** Genom en reglerad marknad försvinner incitamentet till många av dessa uppgörelser och det civila samhället kan undgå att drabbas av kriminellas våldsspiral.

Därför vill vi:

§6 Att en utredning av bieffekterna från vanliga illegala droger utförs, och att dessa jämförs med bieffekterna av idag lagliga droger.

§7 Ifall en sådan utredning visar att cannabis bör regleras, vill vi utreda de specifika formerna för en reglering av cannabismarknaden.

§8 Att en eventuell efterföljande försäljning av cannabis sker på sådant sätt att den aktiva substansen hålls under kontroll och på lägre nivåer än i dag, för att skydda från missbruk.

§9 Att en eventuell efterföljande försäljning av cannabis sker på sådant sätt att priserna är tillräckligt låga för att konkurrera med den svarta marknaden.

3. Omprioriterad polisverksamhet

Polisen klarar idag inte av sitt samhällliga uppdrag. Alldeles för många utredningar läggs ned. För många tips följs inte upp. Det betyder att vi behöver prioritera vad Polisen ska ägna sig åt. Idag läggs en stor del av Polisens resurser på att utreda offerlösa narkotikabrott. Vi menar att första prioritet istället måste vara brott med offer, till exempel våldtäkt, rån eller misshandel.

Under 2016 lade Polisen närmare 1,8 miljoner timmar på narkotikabrott enligt deras årsredovisning. Det motsvarar lite drygt 870 heltidstjänster eller knappt 5,5% av antal anställda poliser (2016). I årsredovisningen för 2020 berättar Polisen att snittkostnaden för att utreda ett

narkotikabrott är 29 241 kronor. Multiplicerat med det totala antalet narkotikabrott som utreddes under 2020 (124 000 stycken) blir det en total kostnad på 3,6 miljarder kronor; drygt 11% av Polisens budget för 2022.

Men inte bara Polisen skulle kunna effektiviseras genom en omlagd drogpolitik, utan även rättsväsendet i stort. Fler fall av t.ex. våldtäkt eller rån skulle kunna processas i domstol. Framför allt skulle väntetiderna för rättegångar kunna bli kortare.

Regeringen går istället åt andra hållet, och föreslog under 2021 att införa brottskategorin förberedelse till ringa narkotikabrott. En av de saker som föreslås utgöra förberedelsebrottet är att använda krypterad chatt.

Därför vill vi:

§10 Att Polisen uttryckligen prioriterar brott med offer framför att utreda fall av ringa narkotikabrott.

4. Skyddad integritet

Piratpartiet värnar människors rätt till privatliv och sin egen kropp. Varje individ har rätt till en skyddad integritet. Därför måste varje integritetskränkande åtgärd vara välmotiverad - den ska vara nödvändig för att uppnå ett specifikt, väldefinierat och rimligt mål. **Ingrepp i människors integritet måste vara riktade, spårbara och rättssäkra.** De metoder som Polisen använder vid misstankar om drogbruk uppnår inte dessa krav.

Polisens metoder

Idag utför Polisen allt fler urinprover av misstänkt drogpåverkade personer. Samtidigt minskar andelen prover som är positiva. Detta innebär att Polisen alltså utför fler och fler prover, samtidigt som de blir sämre och sämre på att avgöra vilka som bör provas. Ett urinprov är väldigt integritetskränkande att tvingas till, och det är långt ifrån den enda polisiära åtgärden som drabbar allt fler oskyldiga.

Ojämnt bruk av tvångsmedel

Ungdomar som bor i fattigare områden blir oftare misstänkta för narkotikabrott. Detta trots att undersökningar visar att ungdomar i rikare områden brukar droger i betydligt högre grad. Det har länge varit känt att repressiv narkotikalagstiftning - det som kallas för 'War on drugs' - blivit till repressiva åtgärder mot fattigare grupper i samhället, minoriteter och politiskt misshagliga.

Därför vill vi att:

§11 Polisens möjlighet att urintesta begränsas genom att kräva sannolika skäl för misstanke gällande ringa narkotikabrott.